

Ks. RYSZARD CZEKAŁSKI

UNIwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego
Warszawa

**RECENZJA KSIĄŻKI KS. PROF. KUL DR. HAB.
STANISŁAWA ŁABENDOWICZA, *METODYKA
KATECHEZY*, INSTYTUT NAUKOWO-WYDAWNICZY
„SPATIUM”, RADOM 2019**

Dyrektorium ogólne o katechizacji (1997 r.) stwierdza, że „w przekazywaniu wiary Kościół nie posiada własnej ani też jedynej metody, lecz w świetle pedagogii Bożej wybiera metody danego czasu” (DOK 148). Dlatego też katecheza, jako posługa słowa, domaga się zastosowania odpowiednich metod nauczania-uczenia się, aby doprowadzić katechizowanych „nie tylko do spotkania z Jezusem Chrystusem, ale do zjednoczenia, a nawet głębokiej z Nim zażyłości” (Jan Paweł II, *Catechesi tradendae*, 5). Żeby osiągnąć założony cel, metody te muszą być dostosowane do wieku, możliwości percepcyjno-intelektualnych katechizowanych, ich dojrzałości duchowo-eklezyjalnej oraz indywidualnych i społecznych uwarunkowań (por. CT 51). Ponadto zastosowanie urozmaiconych, atrakcyjnych i rozbudzających ciekawość metod jest symptomem żywotności i dynamizmu katechezy oraz odpowiada wymaganiom stawianym przez metodykę, pedagogikę czy psychologię rozwojową. W związku z tym konieczne jest, aby osoby odpowiedzialne za katechizowanie bliźnich były odpowiednio przygotowane zarówno pod względem merytorycznym, jak i metodycznym, w myśl zasady, że „dobra metoda katechetyczna jest gwarancją wierności w stosunku do treści” (DOK 149).

Ks. prof. KUL dr hab. Stanisław Łabendowicz, dostrzegając ważkość metod nauczania-uczenia się w procesie katechizacji, podejmuje temat metodyki katechezy. Problem ten jest niewątpliwie bardzo potrzebny i użyteczny dla posługi osób odpowiedzialnych za katechizację, ale wymaga od nich wysiłku permanentnego rozwoju oraz bacznej obserwacji i odpowiedniego odczytywania „znaków czasów” oraz zainteresowań współczesnych ludzi, zwłaszcza dzieci i młodzieży. W metodyce katechezy ważne jest wzorowanie się na „pedagogii Chrystusa” (por. DOK 140), czyli w wyborze metod uwzględnianie ducha katechezy Jezusowej. Katecheta powinien rozważnie korzystać z metod dydaktycznych przedmiotów humanistycznych, wybierając takie, które służą celom katechetycznym. Przede wszystkim zaś ma wypracować swój własny styl oparty na szerokiej gamie metod typowych dla katechezy i dopracowywać się własnych metod specyficznych dla katechezy.

Niniejsza publikacja, opierająca się na analizie porównawczej dokumentów Kościoła i literatury katechetycznej, jest pomocą skierowaną do katechetów, nauczycieli i wychowawców. Założeniem przeprowadzonych analiz jest ukazanie możliwości zastosowania różnych metod w katechezie i korzystania z pomocy dydaktycznych. Wskazuje na konieczność stosowania w procesie katechetycznym urozmaiconych i atrakcyjnych metod, wywołujących w katechizowanych ciekawość i potrzebę zgłębiania omawianego tematu, a niwelujących nudę i znużenie. Takie metody służą skuteczniejszemu przyswojeniu nowych treści przez katechizowanych oraz utrwaleniu poznanych już wiadomości. Ponadto wzbudzają aktywność uczniów na katechezie, pomagając im we wzajemnym poznawaniu się i nawiązywaniu bliższej więzi z Bogiem, co z kolei stwarza odpowiednie warunki do rozwoju zarówno indywidualnego, jak i całej wspólnoty klasowej.

Praca jest próbą usystematyzowania głównych podstaw metodyki katechezy wynikających z dokumentów Kościoła i literatury katechetycznej. Recenzowana publikacja składa się z ośmiu rozdziałów. Pierwszy rozdział obejmuje zagadnienia wprowadzające do metodyki katechezy. Zawiera też zdefiniowane pojęcie metody i klasyfikację metod. Omówione są również kryteria wyboru metody w katechezie. Kolejne zagadnienie, które jest przedstawione w tym rozdziale, dotyczy potrzeby wielostronnego aktywizowania uczniów. Opisane są także kryteria i zasady korzystania z pomocy dydaktycznych. W rozdziale drugim zostały omówione metody służące integracji grupowej, w rozdziale trzecim – metody oparte na obserwacji (ogładowe), w rozdziale czwartym – metody oparte na słowie, w rozdziale piątym – metody oparte na działaniu, w rozdziale szóstym – metody biblijne i liturgiczne, w rozdziale siódmym – metody utrwalania treści katechetycznych, w ostatnim ósmym rozdziale – metody kontroli i oceny.

Książka ks. prof. KUL dr. hab. Stanisława Łabendowicza pt. *Metodyka katechezy* zasługuje na uwagę i na szczególne uznanie ze względu na trafność i aktualność podjętej w niej problematyki oraz bogactwo obecnych w niej wątków, które otrzymały bardzo rzeczowe omówienie. Z tej też racji recenzowana publikacja zasługuje na uwagę nie tylko specjalistów w zakresie metodyki katechezy, ale każdego, kto zajmuje się problemami metodyki nauczania. Jednym z istotnych walorów recenzowanej pracy jest widoczna we wszystkich rozdziałach kompetencja Autora. Praca jest bardzo starannie przygotowana pod względem formalnym. We wstępie czytelnik jest wprowadzony w istotne elementy merytoryczne i formalne. Przedstawiona dokumentacja naukowa w odsyłaczach, zestaw i układ bibliografii nie budzą zastrzeżeń. Warto zwrócić uwagę na wartość zgromadzonej bibliografii zagadnienia. Praca jest napisana właściwym językiem, który przez swą staranność i literacką poprawność ułatwia odbiór treści opracowania.

ks. prof. dr hab. Ryszard Czekalski
Warszawa, 7 marca 2019 r.